

Støv-Øjet, er det hørligt for Støv-Øret, nemlig kendelig paa det tydelige, offentlige, mundtlige Ord, hvormed Samfundets Medlemmer bekender deres Tro og Haab, og et Samfund med Sandhed til Salighed kan ikke findes, hvor der ikke er bekendt en Tro paa dette efter hans Mening aldeles uforanderlige Ord. Ikke blot dette, at tilføje en Oplæsning af Trosbekendelsen, men ogsaa det, som netop for Rørdam er det afgørende, at tage Forbehold overfor den, er det, som hele denne Bog i Virkeligheden paa enhver Maade vil benægte, at man kan. Det er en Benægtelse efter Grundtvigs Opfattelse af det grundkristelige.

Gudstjenesten i Ryslinge Kirke har gjort et opbyggeligt Indtryk paa ham, siger det ærede Medlem Hr. J. Jacobsen; jeg har selv været der og hørt Pastor Rørdam flere Gange, og jeg maa tilstaa, at det var meget opbyggeligt, hvad jeg hørte dér. Det er en Sag for sig; men noget ganske andet er det, naar man hører saadant et Forbehold ved Daaben. Det ved alle, at naar der tales til store Mængder, navnlig til Kirkegængere, saa maa man saa at sige henholde sig til Trosstandpunktet, idet Udviklingsgraden er meget forskellig. Men noget helt andet er, naar man staar overfor noget, som — det blev saa fortrinligt sagt af det ærede Medlem Hr. Klaus Berntsen — ikke er Menneskeværk.

Overhovedet er Menigheden jo ikke en Forening, der er dannet af nogle Mennesker, som har sammensluttet sig udfra en eller anden Opfattelse, de har, af religiøs Art; nej, Menigheden betragtes af de Kristne som en Stiftelse, og til denne Stiftelse hører ikke blot et Evangelium om Jesus Kristus, men dertil hører ogsaa de Sakramenter, som er hans Indstiftelse, og vi har ingen Ret til at forandre ved disse. I den Henseende giver jeg Grundtvig, skønt jeg ellers er uenig med ham i Enkeltheder, Ret i, at Daabsvilkaaret rettelig forstaaet er ikke sat af Mennesker, men det er sat af Kristus. Dermed skal ikke være sagt, at jeg tror, at denne Trosbekendelse er et Ord af Kristi Mund, tværtimod, men Grundsynspunktet er det rigtige, og Grundsynspunktet ligger i selve Sakramenterne, og man kan ikke udføre en Daab, uden at man deri bekender, at det er en Daab til Herrens Død og Opstandelse.

Opstandelsen, ved vi, hører netop til de Punkter, som for Pastor Rørdam staar som de tvivlsomme. Maa jeg tilføje, da der under denne Debat en enkelt Gang er refereret til, at der ogsaa fra Sjællands Biskops Side skulde være Tale om en Brug

af Trosbekendelsen, som var ganske identisk med Rørdams, at det er en fuldstændig Misforstaaelse. Et er, at man siger om dette Led: opfaren til Himmels, at det forudsætter en fysisk Opfattelse af Verdensbilledet, som vi ikke har, et andet er, om man benægter Realiteten, men hvad angaar Rørdams Forstaaelse af Opstandelsen, benægter den den Realitet, som for Kirken er det væsentlige; der tales om nogle Visioner og saadant noget, som for Resten er vanskeligt at kapere, men det er i hvert Fald noget andet. — Jeg skal ikke trætte med at gaa nærmere ind paa dette, men kun protestere imod den Brug af Grundtvig, selv om jeg ikke føler mig som hans Discipel i disse Enkeltheder.

Men saa kommer det sidste Punkt, der særlig var Tale om. Det var min Opfattelse af J. C. Christensens Hensigt med Kirkelovene af 1922, og hvad der deri laa. Det ærede Medlem — og jeg kan forstaa, at det samme gjaldt Venstres Ordfører og efter en enkelt Udtalelse at dømme ogsaa det ærede Medlem Hr. Klaus Berntsen — tænker sig ikke, at disse Love betyder det samme, som jeg tænker mig, at de betyder. Jeg bøjer mig for den Kendsgerning, som ogsaa er indrømmet Gang paa Gang her under denne Debat, at der med disse Love er sat et helt nyt Princip ind. Det er rigtigt, som der er blevet sagt, at Kirkeministeren, efter at disse Love er kommet, staar i en helt anden Stilling overfor Kirken, end han stod i tidligere, og jeg kan fuldt ud underskrive, hvad der blev sagt fra socialdemokratisk Side, at selv paa de Omraader, hvor han endnu har en formel Magt tilbage, som han tidligere havde i langt højere Grad, vil det føles som en moralsk Uret, hvis han tillader sig at afgøre Spørgsmaalene, netop disse indre, delikate Spørgsmaal.

Men jeg maa sige, at jeg ikke tror, at de ærede Medlemmer, der har haft Ordet, har den rigtige Forstaaelse af, hvad J. C. Christensen tilsigtede med sine Love. Jeg skal med den højtærede Formands Tilslættelse citere nogle Steder af J. C. Christensens Forelæggelsestale, nemlig allerede i 1900, den Gang han forelagde Lovforslaget om Menighedsraad. Da sagde han — Spalte 999 og følgende —: „Vil man nu spørge: Er man da rent gaaet bort fra den Tanke, at Kirken skulde have en Repræsentation, vil jeg sige, at den Tanke tror jeg slet ikke man er kommet bort fra. Jeg tror endnu, at den almindelige Mening er den, at Kirken maa have en Repræsentation; men jeg tror ikke, at den Betragtning er almindelig længere, at det, man først skal skride til,